

Zväz chovateľov koní na Slovensku - družstvo

**Štatút plemennej knihy
plemien pony:
slovenský športový pony
welsh pony - sekcia A, B, C a D
shetlandský pony**

2017

Pri plemenách pony dochádza v súčasnosti k renesancii chovu. Využitie príslušníkov plemien pony pri výcviku mladých adeptov jazdeckého športu v súčasnosti dáva perspektívu chovu plemien pony. Po vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie (ďalej EÚ) sa intenzívne prehĺbuje medzinárodná spolupráca, výmena genofondu a informácií. Na základe európskych nariadení sa využívajú spoločné metodiky, vzájomne sa uznávajú výsledky kontroly úžitkovosti, kontroly dedičnosti a hodnotenia vonkajších vlastností.

Hlavná vlastnosť plemien pony a ich požadovaná úroveň sa stanovuje v chovnom ciele pre jednotlivé plemená. Úlohou je zabezpečiť cieľavedomé a sústavné zdokonaľovanie genetickej úrovne celých populácií v požadovanom smere v záujme zvyšovania výkonnosti a konkurenčnej schopnosti pony plemena.

Šľachtiteľský program slovenského športového pony, welsh pony sekcie A, B, C, D, a shetlandského pony (ďalej len plemená pony) stanovuje cieľ a štandard plemien, metódy a postupy šľachtenia populácie. Na základe nových poznatkov je možné šľachtiteľský program priebežne aktualizovať.

Základné kritériá štatútu plemennej knihy

Právnym základom štatútu plemennej knihy (ďalej len PK) je Zákon NR SR č. 194/98 Z. z. o šľachtení a plemenitbe hospodárskych zvierat, a o zmene a doplnení Zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2015/262, ktorým sa v zmysle smerníc Rady 90/427/EHS a 2009/156/ES stanovujú pravidlá týkajúce sa metód identifikácie zvierat čelade koňovitých (nariadenie o pasoch pre kone), Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1012 o zootechnických a genealogických podmienkach na plemenitbu čistokrvných plemenných zvierat, hybridných plemenných ošípaných a ich zárodočných produktov a na obchodovanie s nimi a ich vstup do Únie a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 652/2014, smernice Rady 89/608/EHS a 90/425/EHS a zrušujú určité akty v oblasti plemenitby zvierat (nariadenie o plemenitbe zvierat), STN 46 6310 „Plemenné kone“ z roku 1997, Šľachtiteľský program plemien pony, aktuálny finančný poriadok a Stanovy Zväzu chovateľov koní na Slovensku, družstvo (ďalej len ZCHKS). Šľachtiteľský program je dokument vypracovaný Radou PK plemien pony a schválený Predstavenstvom ZCHKS. Zväz chovateľov koní na Slovensku, družstvo, je uznaná chovateľská organizácia (ďalej len UCHO), ktorá vedie plemenné knihy plemien pony na území Slovenskej republiky.

Šľachtiteľský program ZCHKS pre Plemenné knihy plemien pony je súbor šľachtiteľských opatrení a metód šľachtenia, ktoré vychádzajú z chovných cieľov jednotlivých plemien. Pri stanovení chovného cieľa sa prihliada na hodnotenie plemenného typu, stavby tela, výsledkov kontroly úžitkovosti, výsledkov v šampionátoch pony koní a kontroly dedičnosti. Šľachtiteľský program je spracovaný v súlade s medzinárodnými pravidlami (Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1012).

Šľachtiteľský program stanoví:

- chovný cieľ jednotlivých pony plemien,
- selekčný program,
- akceleračný program,
- metódy kontroly úžitkovosti a dedičnosti,
- posudzovanie vlastností a znakov prostredníctvom lineárneho hodnotenia,
- vedenie evidencie o výkonnosti populácie pony plemien.

Výsledky šľachtenia sú pravidelne zverejňované na [www stránke ZCHKS](http://www.zchks.sk).

1 Súčasný stav

1.1 Slovenský športový pony

Slovenský športový pony (SŠP) je produktom medzipliesenného kríženia kobýl ušľachtilých teplokrvných plemien koní chovaných na Slovensku, najmä arabského plemena a slovenského teplokrvnika, so žrebcami športových plemien pony, najmä waleského pony (sekcie B) a nemeckého jazdeckého pony. Slovenský športový pony je viacstranne úžitkový s prevahou jazdeckého typu. Svojím exteriérom a utváraním telových proporcií sa zhoduje s typom veľkého športového koňa. Určený je na jazdecký výcvik detí a mládeže.

Dospelé kone vo veku 4 rokov majú dosiahnuť tieto rozmery:

Ukazovateľ	žrebce		kobyly	
	<i>min.</i>	$\bar{x}$	<i>min.</i>	$\bar{x}$
výška na kohútiku (VK) pásmová (cm)	149	155	149	154
výška na kohútiku (VK) palicová (cm)	140	146	140	145
obvod hrudníka (OH) (cm)	166	173	166	173
obvod záprstia (cm)	16,5	17,5	16,5	17,5
rozdiel OH a pásmovej VK (cm)	17	18	17	19

Palicová výška na kohútiku vo veku 6 rokov: - minimálna 122 cm;
- maximálna 148 cm.

1.2 Welsh pony – sekcie A, B, C, D

Plemeno welsh pony (waleský pony) pochádza z Anglicka, z hornatého Walesu. Tvrdé životné podmienky horského terénu waleského regiónu mu vtlačili konštitučnú pevnosť, tvrdosť, obratnosť a skromnosť na výživu. Lahko sa adaptuje v rôznych klimatických a životných podmienkach na celom svete. Na udržanie a zveľadenie týchto koní bol v roku 1901 vo Walese založený Zväz chovateľov welsh pony.

Kone plemena welsh pony boli podľa výšky na kohútiku rozdelené do 4 sekcií:

• **Sekcia A - welsh mountain pony** – výška na kohútiku do 122 cm.

Poníky tejto sekcii majú malú šťučiu (arabskú) hlavu, výrazné oko, malé pohyblivé uši, výrazné nozdry. Krk je dlhý, dobre nasadený, plece dlhé, kohútik stredne výrazný, hrudník dostatočne hlboký, chvost dobre nasadený. Pohyb je energický, s dobrým posunom. Ich využitie v súčasnosti je najmä pri výcviku detí. Okrem strakatej a škvrnitej farby sú povolené všetky varianty sfarbenia.

Poníka je možné zapísať do sekcii A pokiaľ sú v tejto sekcii zapísaní obaja rodičia.

• **Sekcia B** – výška na kohútiku do 137 cm.

Táto sekcia má podobné kritériá ako sekcia A. Sekcia B vznikla krížením sekcii A s ťažšími koňmi sekcii C. V sekcii B sa často vyskytuje vyšší podiel arabskej a anglickej krvi. Poníky tejto sekcii sú mimoriadne žiadané pre svoje skokové schopnosti, ako aj pre využitie vo vozatajstve a vo všestrannosti. Okrem strakatej a škvrnitej farby sú povolené všetky varianty sfarbenia.

• **Sekcia C** – výška na kohútiku do 137 cm.

Príslušníci sekcii C majú mohutnejší telesný rámec. Podobajú sa kobovi. Vznikli pravdepodobne krížením sekcii A s mohutnejšími koňmi pravdepodobne dovezenými Rimanmi a neskôr s norfolským klusákom. I napriek väčšej mohutnosti je podmienkou ušľachtilosť hlavy, pričom „klabonos“ je nežiaduci. Nohy, chrbát, zadok sú dostatočne

osvalené. Povolené sú jemné štetiny na nohách. Pohyb je korektný, energický. Sfarbenie rovnaké ako v predchádzajúcich sekciách.

• **Sekcia D** – výška na kohútiku nad 137 cm.

Kone sú typovo podobné sekcii C. Sú však mohutnejšie pri zachovaní typických znakov pony (výrazná hlava), klabonosá hlava je nežiaduca. Povolené sú jemné štetiny na nohách. Pohyb je monumentálny, výrazná je najmä akcia v kluse. Sfarbenie rovnaké ako v predchádzajúcich sekciách.

Ďalším typom waleského pony je waleský polokrvník WPB (Welsh Part-Bred) s podielom waleskej krvi minimálne 25 % v type zodpovedajúcom waleskému pony.

Podmienky zarad'ovania welsch pony do jednotlivých sekcií:

Sekcia	Križenie
A	A x A
B	A x B B x B
C	A x C B x C C x C D x C pri výške menej ako 137 VK palicová, inak patrí do sekcie D A x D pri výške menej ako 137 VK palicová, inak patrí do sekcie D B x D pri výške menej ako 137 VK palicová, inak patrí do sekcie D
D	A x D pri výške viac ako 137 VK palicová, inak patrí do sekcie C B x D pri výške viac ako 137 VK palicová, inak patrí do sekcie C C x D pri výške viac ako 137 VK palicová, inak patrí do sekcie C

1.3 Shetlandský pony

Plemeno shetlandský pony pochádza zo Shetlandských ostrovov (Veľká Británia). Populácia shetlandského pony na Slovensku vznikla na základe importu originálnych shetlandských pony s určitým vplyvom križenia týchto pony s inými plemenami. Plemeno shetlandský pony sa delí na:

- štandardný typ – registrované jedince vo veku štyroch rokov nesmú presiahnuť VK palicovú 105 cm,
- mini typ – maximálna VK palicová do 87 cm.

V zime má shetlandský pony dvojakú srst', ktorá chráni pred dažďom a udržiava kožu úplne suchú aj v najhoršom počasí. V lete je srst' krátka, s hodvábnym leskom. Hriva aj chvost majú byť dlhé a bohaté.

Hlava shetlandského pony má byť malá a súmerná, uši malé a vztýčené, široko posadené, ale smerujúce dopredu. Čelo má byť široké, s výraznými, tmavými, inteligentnými očami. Papuľa by mala byť široká so širokými otvorenými nozdrami. Zuby aj čeľuste musia byť bezchybné. Krk má byť riadne nasadený na plece, ktoré je šikmé, nie však strmé, zakončené dobre znateľným kohútikom. Telo má byť silné s priestorným hrudníkom, široko klenutými rebrami, silnými a svalnatými bedrami a pevným chrbtom. Zadok má byť široký s dobre nasadeným chvostom. Dôležitý je korektný postoj hrudníkových končatín, silné predlaktie, krátke a silné záprstia a pružné sponky. Na panvových končatinách majú byť silné a svalnaté stehná, s dobre tvarovanými silnými päťovými kĺbmi. Dôležitý je korektný postoj. Kopyto má byť tvrdé, správne tvarované – nie príliš krátke, úzke, zaškrtené alebo slabé. Posudzuje sa v type chladnokrvníka. Pohyb má byť priamy, voľný, priestranný, so zapojením všetkých kĺbov.

U shetlandských pony sú povolené všetky varianty sfarbenia s výnimkou škvrtitého sfarbenia appaloosa, ktoré je nežiaduce.

Chovným cieľom je harmonický, charakterovo vyrovnaný a všestranne použiteľný pony, dlhoveký, nenáročný, ľahko kŕmitel'ný, so suchými končatinami. Pri originálnom type smeruje chovný cieľ k udržaniu typu s pokojným charakterom a využiteľnosťou pre chov zo záľuby, prácu v ťahu a pod sedlom. Pri športovom type je chovným cieľom ušľachtilý, temperamentný, športovo využiteľný pony pre jazdecké a záprahové súťaže mládeže. Pri mini type chovný cieľ smeruje k miniaturizácii pri zachovaní súladného exteriéru, plodnosti a zdravia. Jeho využitie je pre chov zo záľuby.

2 Plemenná kniha

Účelom PK plemien pony je zabezpečiť cieľavedomé a sústavné zdokonaľovanie genetickej úrovne chovanej populácie plemien pony v záujme zvyšovania ich výkonnosti a konkurencie schopnosti. PK je dokument vedený formou elektronickej databázy alebo písomnou formou. PK plemien pony je jednotná a otvorená. Jednotnosť PK vyjadruje skutočnosť, že v rámci SR sa zriaďuje jedna PK pre dané plemeno. Otvorenosť PK znamená, že je prístupná pre všetkých chovateľov aj v budúcnosti, a že do nej môžu byť za stanovených podmienok zapísané žrebce a kobyly, ktoré nepochádzajú z rodičov zapísaných do PK, ale majú známy pôvod a vykazujú typické znaky plemena (imigrácia génov) v súlade s medzinárodnými pravidlami (Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1012).

2.1 Plemenná kniha plemien pony zahŕňa:

- Register chovateľov (ďalej len RCH)
- Plemenný register (ďalej len PR)
- Pripúšťací register (ďalej len PrR)

2.1.1 V RCH sú evidovaní všetci riadni, pridružení a evidovaní chovatelia.

2.1.2 V PR je evidované samčie aj samičie potomstvo žrebcov a kobýl, ktoré nie je zapísané do PK. Zväz môže odmietnuť registráciu samčieho alebo samičieho potomstva žrebcov, ktoré nie sú zahrnuté do šľachtiteľského programu (ich použitie nie je v súlade s šľachtiteľským programom alebo preukázateľne zhoršuje úroveň svojho potomstva). Odmietnutie zápisu musí byť v súlade s Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1012.

2.1.3 V PrR sú evidované všetky pripustenia kobýl a pripúšťajúce žrebce, vrátane prevedených inseminácií a transferu embryí.

Pre účely vedenia PrR sa vedie nasledovná plemenárska dokumentácia:

- pripúšťací lístok bielej farby potvrdí UCHO a po potvrdení ho dostane majiteľ žrebca;
- pripúšťací lístok červenej farby je archivovaný v UCHO;
- hlásenka modrej farby o narodení žriebäťa patrí majiteľovi kobyly a zároveň je hlásenkou o narodení žriebäťa, pri úhyne žriebäťa sa archivuje v UCHO;
- hlásenka zelenej farby o narodení žriebäťa je archivovaná v UCHO. Vyplnená zelená hlásenka slúži ako podklad pre vydanie identifikačného dokladu koňa.

2.2 Plemenná kniha sa člení na:

- Plemennú knihu žrebcov
- Plemennú knihu kobýl
- Plemennú knihu žriebät a valachov

2.2.1 *Plemenná kniha žrebcov*

PK žrebcov nie je členená do oddielov. Do PK žrebcov sa zapisujú žrebce po splnení špecificky daných podmienok stanovených v zákonných normách a v smerniciach Rady PK plemien pony, po splnení ustanovení ich šľachtiteľského programu a tohto štatútu, prihlásením žrebca do PK a predložením Potvrdenia o pôvode koňa, identifikačného dokladu koňa.

Po 4 rokoch sa pôsobenie plemenného žrebca prehodnotí na základe potomstva.

Podmienkou udelenia výberu pred zápisom 3-ročných žrebcov do PK je absolvovanie výkonnostných skúšok. Pri žrebcoch s vlastnou výkonnosťou sa zaradenie do chovu riadi smernicou pre zaradovanie žrebcov s vlastnou výkonnosťou, ktorá je súčasťou šľachtiteľského programu. V rámci plemennej knihy je zostavený zoznam plemenných žrebcov začlenených do Akceleračného programu plemien pony, ktorý Rada PK plemien pony každý rok aktualizuje. Aktuálny akceleračný program je zverejňovaný každoročne do 1. februára.

2.2.2 *Plemenná kniha kobýl*

Do PK kobýl sa zapisujú všetky kobyly príslušného plemena po splnení špecificky daných podmienok stanovených v zákonných normách a v smerniciach Rady PK plemien pony, ktorých majitelia ich prihlásili do PK, s výnimkou tých, ktoré jednotliví majitelia vylúčia.

PK kobýl je členená do troch oddielov:

2.2.2.1 *Hlavná plemenná kniha (HPK) – Sekcia A*

Kobyly musia pred zaradením do HPK absolvovať zvod kobýl. V odôvodnených prípadoch sa zvod môže konať u majiteľa kobyly. Hodnotenie kobýl na zvode sa vykonáva na základe lineárneho hodnotenia kobýl, pričom otec a otec matky kobyly v priamej materskej línii musí byť najmenej do 3. generácie predkov príslušníkom vlastnej chovnej populácie plemena pri splnení čl. 3.

Výsledné hodnotenie typu, exteriéru a posudzovaných úžitkových znakov musí dosiahnuť najmenej 7,1 bodu. Minimálna palicová výška na kohútiku – podľa štandardov jednotlivých plemien a sekcií.

Hlavná plemenná kniha musí obsahovať:

- a/ životné číslo koňa UELN
- b/ elektronickú čipovú značku koňa alebo trvalé označenie výpalom
- c/ základné číslo a meno v plemennej knihe
- d/ dátum narodenia (deň, mesiac a rok)
- e/ plemeno a pohlavie
- f/ základnú farbu a podrobný popis odznakov, vírov a výpalov, základné telesné rozmery
- g/ výslednú klasifikáciu pri zápise do plemennej knihy
- h/ životné alebo základné číslo a meno otca a matky
- ch/ meno a adresu chovateľa
- i/ meno a adresu majiteľa / žiadateľa
- j/ dátum zápisu do plemennej knihy
- k/ dátum a dôvod vyradenia z plemennej knihy
- l/ pri koňoch narodených z inseminácie alebo z embryotransferu overenie pôvodu DNA testom
- m/ následné výsledky v chove, príp. výsledky výkonnostných skúšok

2.2.2.2 *Plemenná kniha (PK) – Sekcia B*

Otec a otec matky kobyly v priamej materskej línii musí byť najmenej do 3. generácie predkov príslušníkom vlastnej chovnej populácie plemena a splniť čl. 3.

Výsledné hodnotenie typu, exteriéru a posudzovaných úžitkových znakov musí dosiahnuť najmenej 6,1 bodu.

Plemenná kniha musí obsahovať:

- a/ životné číslo koňa UELN
- b/ elektronickú čipovú značku koňa alebo trvalé označenie výpalom
- c/ základné číslo a meno v plemennej knihe
- d/ dátum narodenia (deň, mesiac a rok)
- e/ plemeno a pohlavie
- f/ základnú farbu a podrobný popis odznakov, vírov a výpalov, základné telesné rozmery
- g/ výslednú klasifikáciu pri zápise do plemennej knihy
- h/ životné alebo základné číslo a meno otca a matky
- ch/ meno a adresu chovateľa
- i/ meno a adresu majiteľa / žiadateľa
- j/ dátum zápisu do plemennej knihy
- k/ dátum a dôvod vyradenia z plemennej knihy
- l/ pri koňoch narodených z inseminácie alebo z embryotransferu overenie pôvodu DNA testom
- m/ následné výsledky v chove, príp. výsledky výkonnostných skúšok

2.2.2.3 Pomocná plemenná kniha (1. PPK) – Sekcia C

Otec a otec matky kobyly v priamej materskej línii musí byť najmenej do 3. generácie predkov príslušníkom vlastnej chovnej populácie plemena a splniť čl. 3.

Výsledky hodnotenia typu, exteriéru a posudzovaných úžitkových znakov musia dosiahnuť najmenej 5,1 bodu.

Pomocná plemenná kniha (1. PPK) musí obsahovať:

- a/ životné číslo koňa UELN
- b/ elektronickú čipovú značku koňa alebo trvalé označenie výpalom
- c/ základné číslo a meno v plemennej knihe
- d/ dátum narodenia (deň, mesiac a rok)
- e/ plemeno a pohlavie
- f/ základnú farbu a podrobný popis odznakov, vírov a výpalov, základné telesné rozmery
- g/ výslednú klasifikáciu pri zápise do plemennej knihy
- h/ životné alebo základné číslo a meno otca a matky
- ch/ meno a adresu chovateľa
- i/ meno a adresu majiteľa / žiadateľa
- j/ dátum zápisu do plemennej knihy
- k/ dátum a dôvod vyradenia z plemennej knihy
- l/ pri koňoch narodených z inseminácie alebo z embryotransferu overenie pôvodu DNA testom
- m/ následné výsledky v chove, príp. výsledky výkonnostných skúšok

2.2.3 Plemenná kniha žriebät a valachov

Tento oddiel PK sa vedie pre jedince, ktoré nedosiahli vek nutný pre zápis do jednotlivých oddielov PK alebo boli vykastrované, a ich výsledky slúžia pri hodnotení ich predkov alebo súrodencov.

2.3 Dodatočné zmeny zápisu

Pokiaľ sa pri zápise kobyly vychádza z chybných predpokladov čo sa týka jej pôvodu, môže sa uskutočniť zmena zápisu.

2.4 Vyššie zaradenie kobyly

Kobyly, ktoré sú zapísané do jedného z oddielov PK, môžu byť na základe zdôvodnenej žiadosti v stanovenom termíne znovu predvedené pred komisiu, a na základe posúdenia môže byť zaradenie kobyly opravené.

2.5 Štátna plemenná kniha (ŠPK)

Do ŠPK môže byť zapísaná iba kobyly, ktorá spĺňa podmienky pre daný oddiel PK (akceleračný program).

2.6 Odhlásenie kobýl

Odhlásenie kobýl z dôvodu predaja, resp. zápisu do inej PK musí majiteľ nahlásiť písomne, a to najneskôr 6 týždňov pred koncom roka. Vyškrtnutie v dôsledku smrti alebo nutného porazenia sa musí zväzu ohlásiť v zmysle vykonávacej Vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (ďalej len MPRV SR) 16/2012 o identifikácii a registrácii koňovitých zvierat.

2.7 Znovu zapísanie kobýl

Odhlásená kobyly môže byť kedykoľvek znovu zapísaná na základe písomnej žiadosti majiteľa pri zachovaní jej predchádzajúceho štatútu zapísania. Znovu zapísanie je spoplatnené v zmysle aktuálneho cenového výmeru.

3 Použitie iných plemien

Použitie iných plemien koní v populácii plemien pony je neprípustné s výnimkou plemenitby v populácii welsh pony v rámci jednotlivých sekcií, a v populácii slovenského športového pony, v ktorej je možné použiť všetky plemená športových pony.

4 Metódy selekcie (výberu)

- a) Zlepšovanie genofondu a exteriéru chovných koní sa zabezpečuje systematickým výberom (selekciou).
- b) Kone môžu byť zapísané do PK vtedy, keď budú zhodnotenú nasledujúce kritériá.

4.1 Pôvod

Pri jeho posudzovaní sa uprednostňujú jedince s rodičmi a ďalšími predkami zapísanými do plemenných kníh. Pôvod musí byť po stránke krvných kombinácií čo najhomogénnejší.

4.2 Posudzovanie zovňajška (exteriéru)

Pri posudzovaní zovňajška sa predovšetkým hodnotí plemenný typ, pohlavný výraz, telesná stavba, korektnosť a pravidelnosť chodov, ich kmihupnosť, priestrannosť, a ďalej celkový dojem koňa. Minimálna palicová výška na kohútiku pri zápise do hlavnej a pomocnej plemennej knihy je súčasťou šľachtiteľského programu. Podmienky zápisu stanovuje Rada PK plemien pony.

4.3 Posudzovanie výkonnosti

Posudzovanie sa vykonáva pri skúškach výkonnosti žrebcov a kobýl a pri zápise do plemenných kníh. Posudzuje sa predovšetkým charakter, temperament, pohotová pripravenosť k výkonu, jazditeľnosť, skokové vlohy, mechanika pohybu, vlastná výkonnosť, zdravie a konštitučná tvrdosť.

4.4 Pri posudzovaní vlastností sa používa bodové hodnotenie škály 1 – 10 (STN 46 6310 „Plemenné kone“ z roku 1997).

4.5 Ako ďalšie selekčné kritériá sa používajú:

- hodnotenie plodnosti žrebcov, % žrebnosti a natality v minulých pripúšťacích obdobiach;
- kontrola dedičnosti úžitkových vlastností pomocou hodnotenia potomstva hlavne pri triedení žriebät a na prehliadkach;
- hodnotenie dlhovekosti v reprodukčnom procese kobýl:
  - ~ dobre plodné (3 žriebätá v 5 chovných rokoch),
  - ~ veľmi plodné (6 žriebät v 8 chovných rokoch alebo celkom 10 narodených žriebät);
- hodnotenie žrebcov na základe výkonnosti potomstva (Šampionát pony).

5 Posudzovanie sledovaných znakov

Pri žrebcoch a kobylách sa hodnotia znaky formou lineárneho hodnotenia, ktoré je súčasťou šľachtiteľského programu. Účelom hodnotenia je snaha vylúčiť z plemenitby jedince s exteriérovými nedostatkami, ako aj s nedostatočne prezentovanými ukazovateľmi výkonnosti. Pri plemenných koňoch sa požaduje výborný zdravotný stav bez geneticky dedičných chýb a chorôb, s dobrou plodnosťou.

6 Akceleračný program

Akceleračný program (ďalej len AP) je výberovým programom, ktorého cieľom je urýchliť selekčnú prácu v chove športových koní pony. Snahou AP je vytvoriť tzv. plemenné jadro – s preukázanou vlastnou športovou výkonnosťou alebo športovou výkonnosťou potomstva a kvalitným rodokmeňom. ZCHKS sa usiluje o vytvorenie takých podmienok pre svojich členov, aby mohli byť preverené kobyly pripúšťané preverenými žrebcami. AP je každoročne aktualizovaný Radou PK plemien pony a tvorí súčasť Šľachtiteľského programu plemien pony.

7 Zmena údajov o majiteľovi, držiteľovi a o koňovitom zvierati

Všetky zmeny údajov v súvislosti s chovom koňa (t.j. zmena bydliska majiteľa / držiteľa a pod., ďalej úhyn koňa, predaj, zmena farby a odznaku, výsledky výkonnostných skúšok, atď.) musí aktuálny majiteľ (držiteľ) koňa nahlásiť – zaslať na predpísanom tlačive na úrad plemennej knihy. Termíny jednotlivých zmien stanovuje vykonávacia Vyhláška MPRV SR 16/2012 o identifikácii a registrácii koňovitých zvierat.

8 Vedenie plemennej knihy

8.1 V rámci SR sú zriadené plemenné knihy pre jednotlivé plemená pony. Vedením PK je na základe oprávnenia vydaného MPRV SR poverený Zväz chovateľov koní na Slovensku, družstvo.

8.2 ZCHKS môže na zmluvnom základe poveriť výkonom a zabezpečením jednotlivých činností spojených s vedením PK inú vybranú organizáciu.

8.3 PK plemien pony je vedená formou počítačovej databázy v rozsahu Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1012. Údaje z PK sú zverejňované on-line na www stránke ZCHKS, ktorá je priebežne aktualizovaná jedenkrát za mesiac.

8.4 Správu, údržbu a novelizáciu softwaru PK zaisťuje ZCHKS priamo alebo prostredníctvom inej poverenej organizácie. Zmeny softwaru je možné robiť iba so súhlasom ZCHKS.

9 Rada plemennej knihy

Pre riadenie PK stanoví zväz radu plemennej knihy. Členov rady PK navrhuje a po schválení Predsedníctvom ZCHKS menuje predseda ZCHKS na dobu 3 rokov.

9.1 Rada PK je minimálne päťčlenná. K zasadaniu rady PK je prizývaný aj výkonný riaditeľ ZCHKS, ktorý zabezpečuje prípravu podkladov k rokovaniu a k realizácii prijatých opatrení.

9.2 Rada PK stanovuje metodické a organizačné postupy a zásady vedenia a riadenia PK, kontroluje ich plnenie. Rada PK má právo zo závažných dôvodov navrhnúť predstavenstvu pozastavenie, odmietnutie alebo zrušenie členstva v PK. K týmto dôvodom patrí napr. výrazné zhoršenie úrovne a zdravotného stavu chovu, hrubé nedostatky v evidencii, porušovanie štatútu PK a pod. Z rovnakých dôvodov je možné odmietnuť i zápis jednotlivých zvierat, hlavne žrebcov do PK.

10 Chovateľské (hodnotiteľské) komisie

Posudzovanie exteriéru a úžitkových vlastností žrebcov a kobýl vrátane ich potomstva sa uskutočňuje v súlade so stanoveným šľachtiteľským programom členmi chovateľskej (hodnotiacej) komisie z radov odborníkov spĺňajúcich podmienky odbornej spôsobilosti pre hodnotenie koní v zmysle Zákona NR SR č. 194/98 Z. z., Vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2015/262 a Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1012. Výsledok rokovaní komisie je dosiahnutý väčšinou hlasov. Pri rovnakom počte hlasov rozhoduje hlas predsedu komisie. Členom komisie môže byť i zahraničný hodnotiteľ.

10.1 Chovateľská komisia pre hodnotenie kobýl a potomstva

Komisia je trojčlenná, pozostáva z 1 člena Rady PK príslušného plemena pony a z 2 hodnotiteľov koní plemien pony, pričom jeden hodnotiteľ môže byť zo zahraničia.

10.2 Chovateľská komisia pre hodnotenie žrebcov

10.2.1 Pre hodnotenie skúšok výkonnosti po staničnom teste

Komisia je minimálne 5-členná, pozostáva z predsedu výberovej komisie alebo ním menovaného zástupcu (člena výberovej komisie), 1 člena Rady PK príslušného plemena pony, 2 hodnotiteľov plemien pony a 1 zástupcu RVPS, pričom jeden hodnotiteľ môže byť zo zahraničia.

10.2.2 Pre ostatné hodnotenia žrebcov

Komisia je minimálne 3-členná, zložená z predsedu výberovej komisie alebo ním menovaného zástupcu (člena výberovej komisie), 1 zástupcu Rady PK príslušného plemena pony a jedného hodnotiteľa plemien pony.

10.2.3 Ak je členom komisie chovateľ alebo majiteľ hodnoteného žrebca, nebude sa prihlíadať na jeho hodnotenie.

11 Vystavovanie a vydávanie identifikačných dokladov a potvrdení o pôvode koní

Identifikačné doklady a potvrdenia o pôvode koní vystavuje a vydáva ZCHKS na základe rozhodnutia MPRV SR. Postup pri vydávaní identifikačného dokumentu sa riadi Nariadením Komisie (EÚ) 2015/262 a Vyhláškou MPRV SR 16/2012 o identifikácii a registrácii koňovitých zvierat.

11.1 Identifikačný doklad (pas) koňa vydáva ZCHKS na základe rozhodnutia MPRV SR. Pri vystavovaní identifikačného dokladu sa postupuje v zmysle Nariadenia Komisie (EÚ) 2015/262 a Vyhlášky MPRV SR 16/2012.

11.2 Potvrdenie o pôvode (POP) koňa vydáva ZCHKS na všetky mladé a dospelé plemenné kone spĺňajúce podmienky Nariadenia Komisie (EÚ) 2015/262. Potvrdenie o pôvode koňa sa vystavuje po zaregistrovaní a označení žriebäť a, a po zaslaní potvrdeného pripúšťacieho lístka na ZCHKS. Pri starších koňoch musí žiadateľ predložiť žiadosť o vystavenie POP s originálom riadne vyplneného pripúšťacieho lístka alebo relevantného dokladu o nadobudnutí koňa, a s grafickým popisom koňa. Potvrdenie má platnosť oficiálneho dokladu o pôvode a je možné využiť ho pri predaji, výstavách, zvodoch, likvidácii poistných udalostí a pod. Zároveň slúži ako potvrdenie vlastníctva koňovitého zvierat a.

11.3 Overovanie pôvodu. Pri overovaní zistených pôvodov môže žiadať organizácia určená k vedeniu PK overenie pôvodu podľa DNA.

12 Označovanie a identifikácia koní

12.1 Všetky kone sa označujú elektronickým označením – čipovou značkou. Elektronická čipová značka sa zakladá po identifikácii zvierat a a aplikuje sa podľa medzinárodných zásad pre jej umiestnenie. Čipová značka musí spĺňať ISO normy 11784 a 11785. Pri dovezených koňoch označených čipovou značkou, ktorá nespĺňa ISO normy 11784 a 11785, je povinnosťou majiteľa deklarovat pôvod koňa a dodať čítacie zariadenie pre jeho identifikáciu. Náklady spojené s deklaráciou pôvodu a identifikáciou koňa znáša majiteľ.

12.2 Pri zápise žrebcov a kobýl do PK sa im evidenčne prideluje základné číslo, ktoré sa nevypaľuje (zvieratá sú označené matričnými číslami alebo elektronickou čipovou značkou).

13 Identifikácia a overovanie pôvodu podľa DNA genotypu

13.1 Identifikácia pôvodu pomocou DNA genotypu je bezpodmienečne nutná pred zápisom žrebca do PK. Náklady znáša v tomto prípade žiadateľ o licenciu a zápis žrebca do PK.

13.2 U každého zapísaného koňa, príp. u koňa predvedeného k zápisu a u žriebäťa, ktoré má byť registrované, môže ZCHKS žiadať výsledky overovania pôvodu podľa DNA genotypu. Výsledky DNA genotypu sú uložené vo zväze.

13.3 Pred vystavením Potvrdenia o pôvode koňa sa musí vykonať overenie pôvodu podľa DNA genotypu v týchto prípadoch:

- a) žriebä sa narodilo z inseminácie alebo embryotransferu, náklady znáša chovateľ;
  - b) ak existujú pochybnosti o udanom pôvode v prípade, že:
    - kobyľa bola v priebehu ruje pripustená dvomi alebo viacerými žrebcami;
    - žriebä nebolo identifikované pod matkou;
    - keď je posledný dátum pripustenia kobyly v rozpore s dátumom ožrebenia kobyly;
    - keď farba potomka nesúhlasí s farbou rodičov, t.j. pokiaľ sú rodičia ryšiaky a žriebä má inú farbu ako ryšavú, alebo je žriebä beluš a ani jeden z rodičov nie je beluš;
- V týchto prípadoch znáša náklady chovateľ alebo majiteľ koňa.

14 Pomenovanie koní

Narodené žriebäťa samčieho pohlavia majú spravidla rovnaké začiatkové písmeno ako meno otca. Už pridelené meno nejakému žrebcovi sa nesmie použiť pre iného žrebca s výnimkou jeho vlastného brata, a to s dodatkom I, II a pod. Rovnaké meno bez dodatku môže byť použité u iného žrebca po uplynutí 16 rokov od jeho úhynu. V šľachtiteľských (chránených) chovoch sa plemenníky pomenúvajú označením otca, ku ktorému sa priraduje rímske číslo označujúce poradie plemenníka v danej línii.

Plemenné kobyly: pomenovanie plemenných kobýl je ľubovoľné. Pri kobylách zapísaných v hlavnej PK sa odporúča použiť podobný systém pomenovania ako pri žrebcoch. Pri pomenovaní sa berie do úvahy začiatkové písmeno kobyly.

V prípade, že chovateľ narodeného koňa neuvedie v zelenej hlásenke meno registrovaného koňa alebo nie sú dodržané všeobecné zvyklosti stanovené v čl. 14, potom meno koňa určí uznaná chovateľská organizácia.

15 Členstvo v plemennej knihe

Členstvo v PK plemien pony poznáme riadne, pridružené a evidované.

15.1 Riadnymi členmi PK jednotlivých plemien pony sú všetci chovatelia koní príslušného plemena pony, ktorí sa prihlásili do PK.

15.2 Pridruženými členmi PK môžu byť majitelia koní, ktorí spĺňajú nasledujúce podmienky:

- a) podajú písomnú prihlášku k zapísaniu svojich žrebcov a kobýl do PK,
- b) uhradia registračné poplatky,
- c) zaviazu sa k dodržaniu Štatútu PK plemien pony,
- d) nechajú zapísať kobylu alebo žrebca do PK po schválení štatútu PK.

15.3 Evidovaný člen je majiteľ koňa, ktorý spĺňa podmienky pre vystavenie Potvrdenia o pôvode koňa.

15.4 Práva a povinnosti riadnych, pridružených a evidovaných členov PK plemien pony vyplývajú z tohto štatútu.

16 Medzinárodná spolupráca

16.1 ZCHKS zaisťuje medzinárodnú spoluprácu s chovateľskými zväzmi a organizáciami združujúcimi chovateľov pony plemien podobného chovného cieľa hlavne pri riešení a inovácii metodických, organizačných a technických postupov vedenia PK.

16.2 ZCHKS ako nositeľ PK je garantom PK plemien pony voči zahraničiu.

17 Finančné predpisy plemennej knihy

17.1 Vedenie PK je účelovou činnosťou vykonávanou v prospech členov PK a systematického a efektívneho rozvoja plemena. Náklady spojené s vedením PK a zaistením technického a organizačného rozvoja PK sa uhrádzajú z poplatkov za vybrané úkony platených majiteľmi zvierat, z dotácií, prípadne z aktivít ZCHKS, z organizácií poverených výkonom jednotlivých činností, z dedičstva a darov.

17.2 Výšku poplatkov a spôsob hospodárenia určuje Finančný poriadok PK (cenový výmer), ktorý je nedeliteľnou súčasťou Štatútu PK plemien pony. Finančný poriadok stanoví a aktualizuje ZCHKS. Zásady finančných predpisov a hospodárenia PK podliehajú schváleniu Predstavenstvom ZCHKS.

18 Finančný poriadok

Hospodárenie plemennej knihy sa riadi cenovým výmerom, ktorý je každoročne aktualizovaný a zverejnený na [www stránke ZCHKS](http://www.zchks.sk).

18.1 Účelom cenového výmeru je stanoviť jednotné, platné a kontrolovateľné pravidlá finančnej účasti členov PK na tvorbe zdrojov potrebných pre vedenie PK.

18.2 Predmet finančnej činnosti

Členovia PK sa zúčastňujú na tvorbe zdrojov formou poplatkov za vymedzené úkony spojené s vedením PK v rozsahu cenového výmeru.

18.3 Výšku poplatkov za jednotlivé úkony PK navrhuje a schvaľuje Predstavenstvo ZCHKS. Príjmy podľa sadzobníka sú súčasťou rozpočtu ZCHKS a dávajú sa na vedomie valnému zhromaždeniu. Cenový výmer vydáva alebo predkladá Predstavenstvo ZCHKS na obdobie najmenej 1 roka, a je povinné oboznámiť s ním všetkých členov plemennej knihy.

19 Prechodné ustanovenia

19.1 Zmeny štatútu PK vstupujú do platnosti dňom schválenia MPRV SR.

19.2 Súčasne s nadobudnutím platnosti príslušných ustanovení štatútu sa ruší doterajší štatút plemennej knihy.

19.3 Všetky zmeny v štatúte odsúhlasené Radou PK plemien pony nadobúdajú účinnosť dňom schválenia Predstavenstvom ZCHKS.

20 Závěrečné ustanovenie

Súčasťou Štatútov PK plemien pony sú Šľachtiteľské programy plemien pony, ktoré obsahujú:

- akceleračný program plemien pony,
- podmienky pre zaradenie žrebcov,
- podmienky pre výkonnostné skúšky pony,
- smernicu pre zaradovanie žrebcov s vlastnou výkonnosťou do plemenitby,
- metodiku lineárneho hodnotenia plemien pony.

Vydal:

© **Zväz chovateľov koní na Slovensku - družstvo, 2017**

Moravecká 32
951 93 TOPOLEČIANKY
Slovenská republika

Tel.: 00421 / 37 630 15 59

Fax: 00421 / 37 630 15 59

Web: www.horses.sk

E-mail: zchks@horses.sk

Zostavili: prof. Ing. Marko Halo, PhD., Ing. František Grác

Technická spolupráca: Ing. Lenka Polyaková

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR schválilo toto znenie Štatútu plemennej knihy plemien pony.

Štatút schválený MPRV SR dňa 10. 2. 2017